

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA ZŠ ZÁRUBOVA

BEDÝNKY PŘÍBĚHŮ ČESKO

METODICKÉ A PRACOVNÍ LISTY 0.–1. ročník

METODICKÉ LISTY – POHÁDKA (PL 1–3)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Další cizí jazyk, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Matematika, Prvouka
Výukové metody a strategie:	výklad, vyprávění, čtení, brainstorming, moderování, řízená diskuse, skupinová a párová práce, samostatná práce, prezentace, storytelling, dramatizace, kladení otázek, rozhovor, práce s textem, nácvik pohybových a pracovních dovedností, hra, zážitková metoda, myšlenkové plánování, projektové vyučování
Časová dotace:	2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	poznávání české kultury pomocí pohádky, rozvoj slovní zásoby prostřednictvím pohádky, rozeznávání písmen, rozvoj kreativity
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule, pracovní listy (PL1–3), nůžky, psací potřeby

Postup:

- 1) Společně si nejprve přečteme s dětmi pohádku „O Smolíčkovi“ v českém jazyce **ZDE**. Jako variantu můžeme dětem pustit pohádku **ZDE** namluvenou Karlem Högreem.
- 2) Poté děti rozdělíme do skupin nebo může každé pracovat samostatně.
- 3) Povídáme si s dětmi o pohádce. Poté do skupinek nebo každému dítěti rozdáme pracovní list s obrázky s dějem pohádky (PL1).
- 4) Necháme děti obrázky rozstříhat a poté seřadit tak, jak šel děj pohádky.
- 5) Nakonec necháme děti podle obrázků děj pohádky převyprávět. Děti si mohou obrázky vybarvit.
- 6) Dramatizace pohádky – děti předvádí jezinky, naznačují tukání na dveře, společně říkají „líbezným hláskem“:

„Smolíčku pacholíčku,
otevři nám svou světničku,
jen se trošku ohřejeme,
hned zase půjdeme.“

7) S pohádkou můžeme dále pracovat: Děti nejprve říkají, co nemá Smolíček dělat, když je doma sám, a poté nakreslí pro Smolíčka obrázek, jak by se měl/neměl chovat (např. na jednu polovinu papíru nakreslit „správné“ chování, na druhou polovinu „špatné“ chování).

8) Dětem rozdáme pracovní list (**PL2**) a necháme je vyplnit kvíz, popřípadě jim otázky a možné odpovědi přečteme a společně zvolíme správné řešení.

řešení: 1a), 2c), 3b)

9) Děti necháme doplnit volání jelena. Pokud si nejsou jisté, úryvek z pohádky jim ještě jednou přečteme. Popř. můžeme slova napsat hůlkovým písmem na tabuli, aby si děti pouze mohly vybrat ze tří možností a slova pak samy dopsaly do textu. (**PL2**)

řešení: HORY, PAROHY, SMOLÍČKA

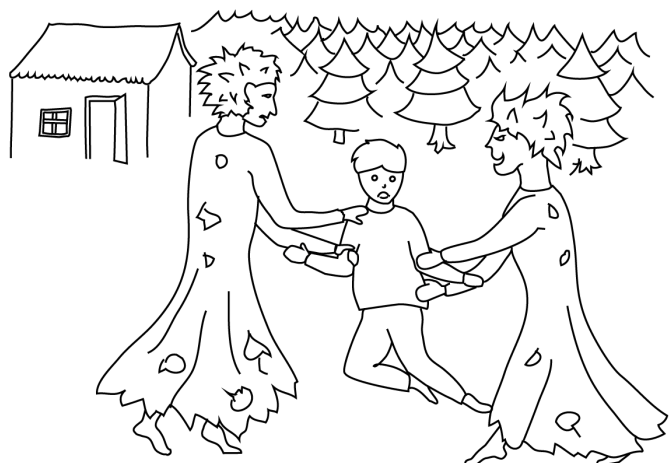
10) Povídáme si s dětmi, proč se asi Smolíček jmenuje právě Smolíček, co to jméno znamená a proč ho má. Vědí, co je to smůla a co znamená obrat „mít smůlu“? A proč se asi jeskyňky jmenují zrovna takhle? Poté dětem rozdáme pracovní list (**PL3**) a necháme je nakreslit jejich představu jeskyně. Vzniklé obrázky můžeme vystavit ve třídě.

Rozstříhej obrázky. Obrázky poskládej za sebou tak, jak šel děj pohádky *O Smolíčkovi*.

PL 1

Odpověz na otázky k pohádce *O Smolíčkovi*. Správnou odpověď zakroužkuj:

1. Smolíček bydlel:

- a. u jelena
- b. s rodiči
- c. sám, byl sirotek

2. Jelen odcházel každý den:

- a. na nákup
- b. hlídat, jestli nejdou jeskyňky
- c. na pastvu

3. Co chtěly jeskyňky udělat se Smolíčkem?

- a. uvařit
- b. upéct
- c. vyudit v komíně

Vzpomínáš, jak volal Smolíček na jelena, když ho odnášely jeskyňky? Dopln. Obrázky ti pomůžou.

Za _____, za doly,

mé zlaté _____, kde se pasou?

_____ pacholíčka jeskyňky pryč nesou!

**Proč se asi Smolíček jmenoval právě Smolíček?
Připomíná ti něco jeho jméno?
A co jeskyňky? Co myslíš, proč se v pohádce jmenují
právě takhle?**

Namaluj, jak si myslíš, že jeskyňky vypadají.

METODICKÉ LISTY – ČESKÝ JAZYK (PL 4–6)

Mezioborové vztahy:	Prvouka
Výukové metody a strategie:	výklad, vyprávění, čtení, brainstorming, moderování, řízená diskuse, skupinová a párová práce, samostatná práce, prezentace, kladení otázek, rozhovor, práce s textem, hra, zážitková metoda, myšlenkové plánování, projektové vyučování
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	rozlišování a procvičení velkých a malých tiskacích písmen, seznámení s českými pořekadly a jejich významem, nácvik čtení, hádanka, seznámení s jazykolamy a básní o Praze
Pomůcky:	pracovní listy (PL 4–6), tabule nebo interaktivní tabule

Postup:

- 1) Nejprve s dětmi uděláme brainstorming na téma: *Co všechno najdeme v lese? Co tam patří?* Rozdáme jim pracovní listy (PL4) a necháme je spojit stejná slova napsaná velkým a malým tiskacím písmem. Dále děti zakroužkují slova, která označují věci, které do lesa nepatří. Společně zkontrolujeme. *Našly jste už někdy v lese odpadky? Co můžeme s odpadky v lese dělat?*
- 2) Přečteme dětem nebo je necháme přečíst pořekadla o lese (PL4). Necháme je odhadnout, co znamenají. Pořekadla, která neznají, dětem vysvětlíme. Můžeme pracovat s celou třídou, nebo děti rozdělit do skupinek. Významy přísloví potom hledají společně ve skupině. Děti také mohou vymyslet situace, při nichž pořekadlo můžeme použít.
- 3) Přečteme si lesní hádanku a necháme děti tipovat, jaké je řešení. (PL4)
- 4) Zeptáme se dětí, jestli vědí, co jsou jazykolamy a jestli někdo z nich nějaký jazykolam zná a dokáže ho říct ostatním. Poté dětem rozdáme pracovní listy (PL5) a nejprve si jazykolamy společně přečteme a necháme děti zakroužkovat písmenka. Na závěr si vyzkoušíme jazykolamy vyslovit.

Najdi stejná slova a spoj je. Zakroužkuj slova, která nepatří do lesa.

motorka

PLECHOVKA

les

smrk

SMRK

zajíc

MOTORKA

houba

PLASTOVÁ LÁHEV

plechovka

HOUBA

kapradí

ZAJÍC

jelen

plastová láhev

KAPRADÍ

ŠÍŠKA

LES

JELEN

šiška

Znáš tahle pořekadla o lese? Co asi znamenají?

Jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá.

Nosí dříví do lesa.

Roste jako dříví v lese.

Křičí jako na lesy.

Kdo se bojí, nesmí do lesa.

Lesní hádanka:

Mám pěknou hnědou hlavičku
a jenom jednu nožičku,
hovím si v mechu v lesíčku,
nejradši ve stínu, někdy i na sluníčku.

(hříběl)

Jazykolamy: Zkus je přečíst, vyslovit a pak najdi a zakroužkuj písmenka.

Zakroužkuj písmenka P

OD POKLOPU KU POKLOPU KYKLOP KOULI KOULÍ.
NA PROKOPA PROMOKNE KDEKTERÁ KOPA.

Zakroužkuj písmenka S a Š

STRÝC ŠUSTA SUŠÍ ŠVESTKY. STRÝC ŠUSTA SUŠÍ ŠVESTKY. STRÝC
ŠUSTA SUŠÍ ŠVESTKY.
SMYČEC. ŠMYTEC. SMYČEC. ŠMYTEC

Zakroužkuj písmenka L

DOLAR LIBRA RUBL. DOLAR LIBRA RUBL.
VLK KLEL V ROKLI. VLK KLEL V ROKLI.

Zakroužkuj písmenka Z a Ž

ZEBRU ZEBOU ZUBY, ZUBR SE ZAS ZUBÍ.
ŽÍŽALA ŽUŽLÁ ŽOUŽEL V LOUŽI.

Jazykolamů je velké množství. Znáš i nějaké další?

TÉMA PRAHA

5) Na začátek opět zařadíme brainstorming s dětmi, tentokrát na téma Praha. Ptáme se: *Znáte historii města Prahy? Víte, proč se vlastně naše hlavní město jmenuje Praha? Jak myslíte, že toto jméno asi vzniklo?*

Jaký je původ slova Praha, dnes už asi nikdo s určitostí nedokáže, protože není přesně historicky doložen. Přesto, nebo právě proto je teorií mnoho. Některé pověsti odvozují jméno Praha od prahu domu, jiné od prahu do pekel, další zase vidí původ ve slově „prahy“ – neboli peřeje – na řece Vltavě. Nabízí se i souvislost se staročeským „pražiti“ neboli vypalovat les. Jiná teorie hovoří o tom, že původ slova Praha souvisí se slovanskými pražnicemi, což byly hliněné nádoby, v nichž se sušilo a pražilo nedozrálé obětní obilí.

Vysvětlení odkazující k domovnímu prahu nabízí i Alois Jirásek ve svém díle *Staré pověsti české*, kde kněžna Libuše prorokuje: „Vidím město veliké, jehož sláva bude hvězd se dotýkati. Tam v lese je místo, třicet honů odtud vzdálí, Vltava řeka je obíhá... Tam když přijdete, najdete člověka prostřed lesa, an tesá práh domu. I nazvete hrad, jež postavíte, Prahou.“

Spolu s dětmi se můžete podívat na krátký film o kněžně Libuši [ZDE](#).

6) Potom si přečteme s dětmi *Uspávanku s pražskými poklady (PL6)*. Co chtěl autor v básni vyjádřit? Co musíme splnit, abychom mohli najít poklad? Vědí děti, co znamenají slova **proslulá** a **zdejší**? Pokud ne, vysvětlíme si význam slov, popř. ho necháme děti odhadnout.

7) Přečteme si s dětmi báseň *Co má Praha* a necháme je doplnit, co ještě v Praze najdeme a co v básni nezaznělo. Poté necháme děti nakreslit jejich oblíbené místo v Praze (PL6).

Přečti si Uspávančku s pražskými poklady.

Abys dnes večer sladce usnula,
poví Ti sama Praha proslulá
pohádku tajemnou o pokladech.
Chceš-li najít ten nejvzácnější,
musíš být tady v Praze zdejší,
musíš mít zimní slunce v zádech.
Pak teprv vejdeš do zahrady.
A musíš věřit na poklady.

Otázka pro děti: Co musíš splnit, abys našel poklad?

Přečti si básničku Co má Praha.

Praha má parky, katedrály,
vinice, třídy, mosty, skály.
Terasovité zahrady,
zoo i dávné záhady.
Žádné město není tak svěží
tak jako Praha, město věží.

**Otázka pro děti: Co ještě má Praha navíc,
co v básničce není?**

Namaluj své oblíbené místo v Praze.

METODICKÉ LISTY – MATEMATIKA (PL 7–8)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura
Výukové metody a strategie:	výklad, čtení, kladení otázek, diskuse, skupinová a samostatná práce, práce s textem
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	porozumění novým jevům, procvičení geometrických tvarů, zpřesňování početních představ, vnímání elementárních matematických souvislostí, nácvik sčítání
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule, pracovní listy (PL7–8), pastelky, psací potřeby

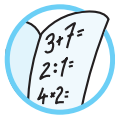
Postup:

- 1) Ptáme se dětí *Co je to robot? Znáte nějaké příklady robotů? Chtěly byste mít nějakého doma? K čemu?* Poté děti seznámíme s tím, že slovo ROBOT vymyslel Josef Čapek, český malíř, grafik, ilustrátor a spisovatel. Pro děti napsal a nakreslil knížku „Povídání o pejskovi a kočičce“. Dětem ukážeme obrázek Josefa Čapka **TADY**.
- 2) Poté si s dětmi zopakujeme geometrické tvary, rozdáme jim pracovní listy (PL7) a necháme je splnit úkol.
- 3) Smolíček měl problém a zavolał jelena. Co by děti udělaly, kdyby se dostaly do nějaké nepředvídatelné situace? Komu by zavolaly? A znají důležitá telefonní čísla pro případ, že by se něco stalo? Rozdáme dětem pracovní list (PL8) a necháme je vypočítat příklady – tím zjistí telefonní číslo policie a záchranné služby, které poté doplní.

Vybarvi robota podle uvedených barev u jednotlivých tvarů.

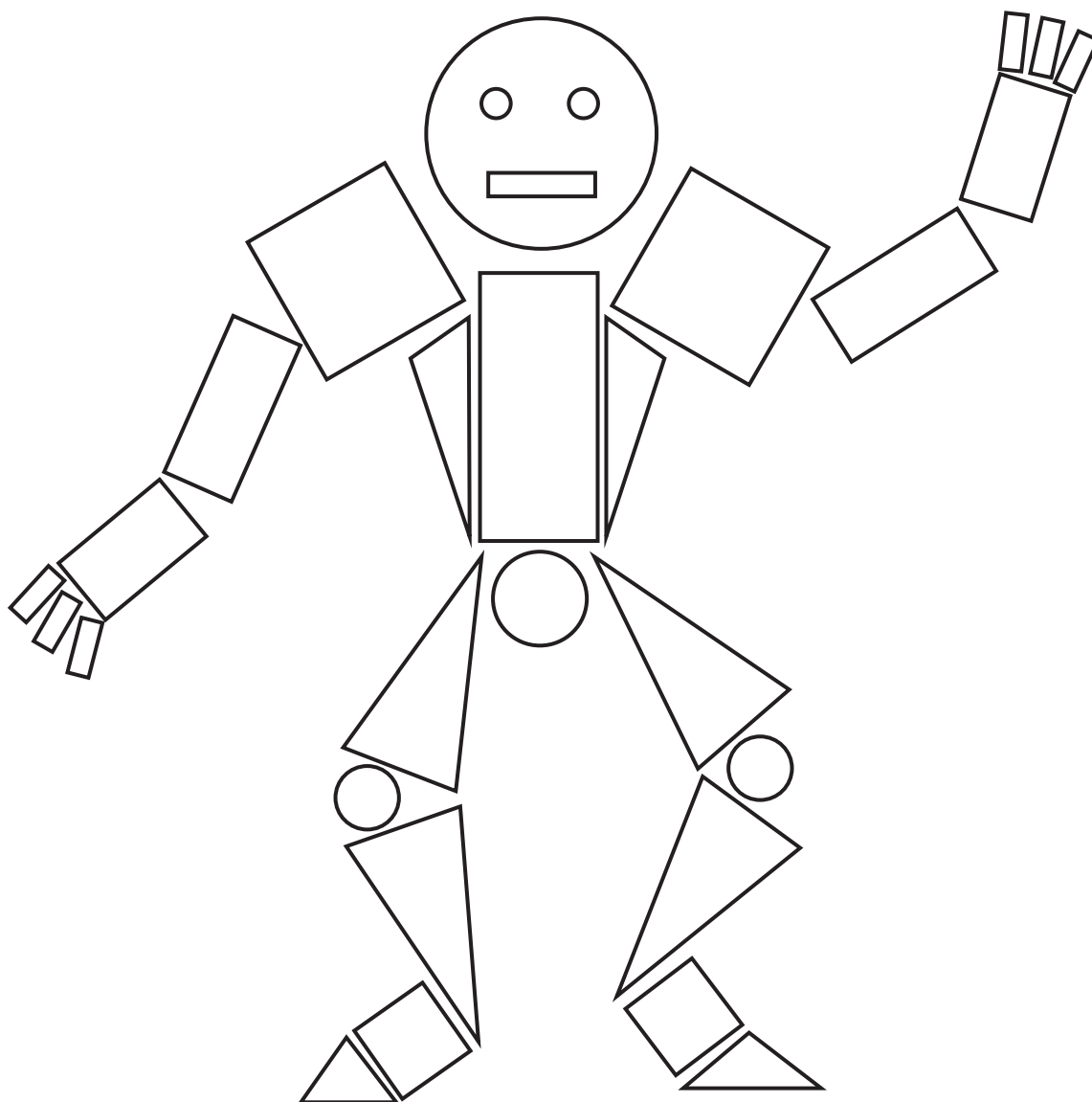

trojúhelníky červeně
Spočítej, kolik tvarů jsi použil/la. _____

obdélníky zeleně
Spočítej, kolik tvarů jsi použil/la. _____

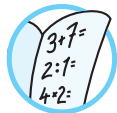
čtverce žlutě
Spočítej, kolik tvarů jsi použil/la. _____

kruhy modře
Spočítej, kolik tvarů jsi použil/la. _____

Když byl Smolíček v úzkých, volal jelena.
Co bys udělal/a ty, kdybys měl/a problém?

Když spočítáš správně příklady, vyjde ti telefonní číslo
policie a záchranné služby.

$6-5=$

$4+1=$

$3+5=$

POLICIE

$4-3=$

$10-5=$

$2+3=$

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

METODICKÉ LISTY – PRVOUKA (PL 9–11)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura
Výukové metody a strategie:	brainstorming, moderování, řízená diskuse, samostatná práce, kladení otázek, rozhovor, práce s mapou, projektové vyučování
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	seznámení se tvarem České republiky a dalších zemí, práce s mapou Evropy, roční období v ČR, poznávání typických českých jevů, české zvyky a obyčeje
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule, mapa/atlas, pracovní listy (PL9–11), psací potřeby, pastelky

Postup:

- 1) Rozdáme dětem pracovní listy (PL9) a nejprve je necháme obkreslit vytečkovaný tvar České republiky. Poté mohou zkusit udělat červený puntík v místě, kde se nachází Praha. Pokud je úkol příliš těžký, můžeme ho usnadnit použitím mapy ČR.
- 2) Karlův most bude znát většina dětí. Ví ale někdo, kolik má mostních oblouků? Můžeme nechat děti hádat, nebo nechat spočítat oblouky na pracovním listu. Nakonec děti obtahováním obloučků procvičují grafomotoriku.
- 3) Ptáme se dětí *Znáte Pražský hrad? Kdo z vás ho již navštívil? Z jakých zemí myslíte, že pocházejí turisté na obrázku?* Poté rozdáme dětem pracovní listy (PL10) a necháme je vyřešit úkol.
- 4) Na začátek aktivity zařadíme brainstorming na téma naše tradice a svátky. *Jaké znáte české svátky? Jak je slavíme? Co je pro ně typické?* Poté rozdáme dětem pracovní listy (PL11) a necháme je samostatně dokreslit chybějící obrázky do sudoku. Na závěr si výsledky společně projdeme a okomentujeme – poznají děti, které obrázky patří ke kterým tradicím?

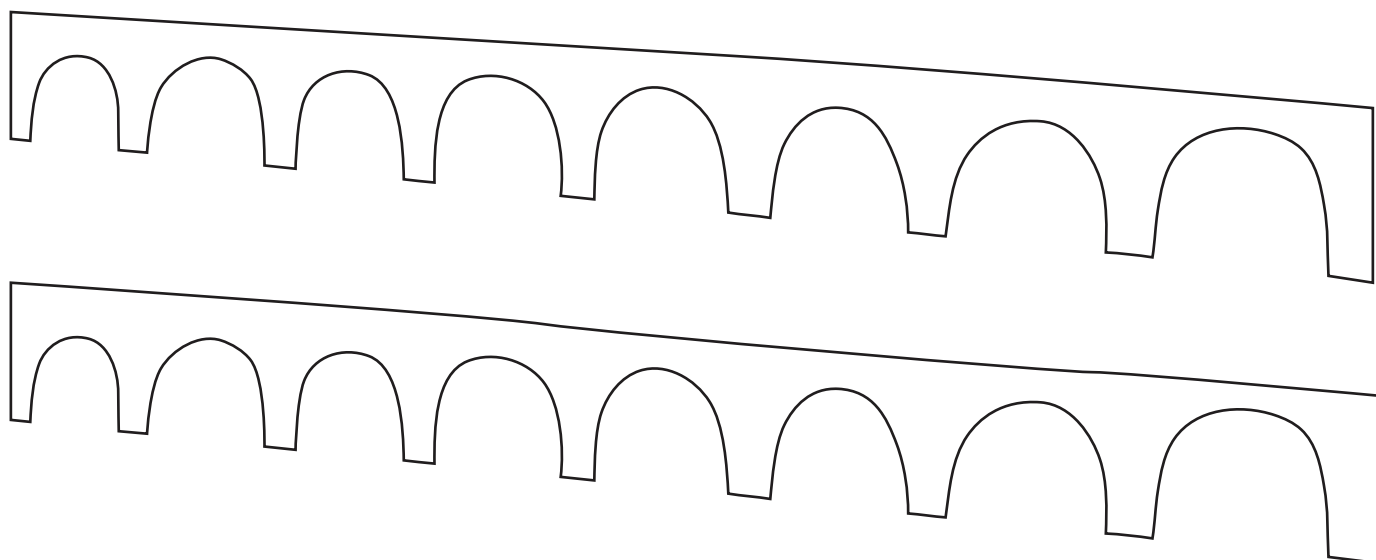

Obtáhni pastelkou vytečkovanou mapu ČR. Najdeš Prahu? Tam, kde leží, nakresli červený puntík:

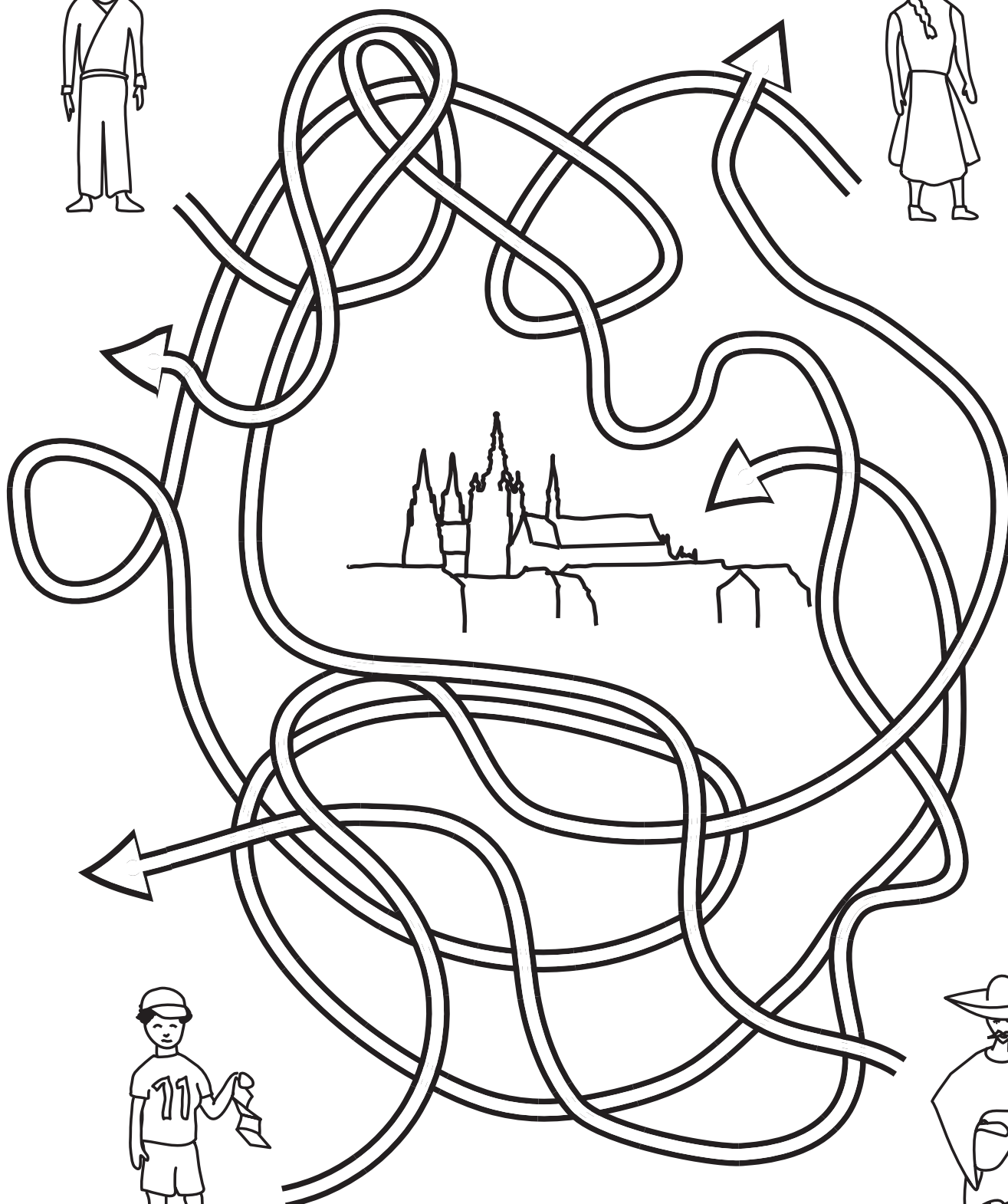

Znáš Karlův most? Víš, že má ve skutečnosti celkem 16 mostních oblouků? Dokážeš obtáhnout obloučky na obrázku?

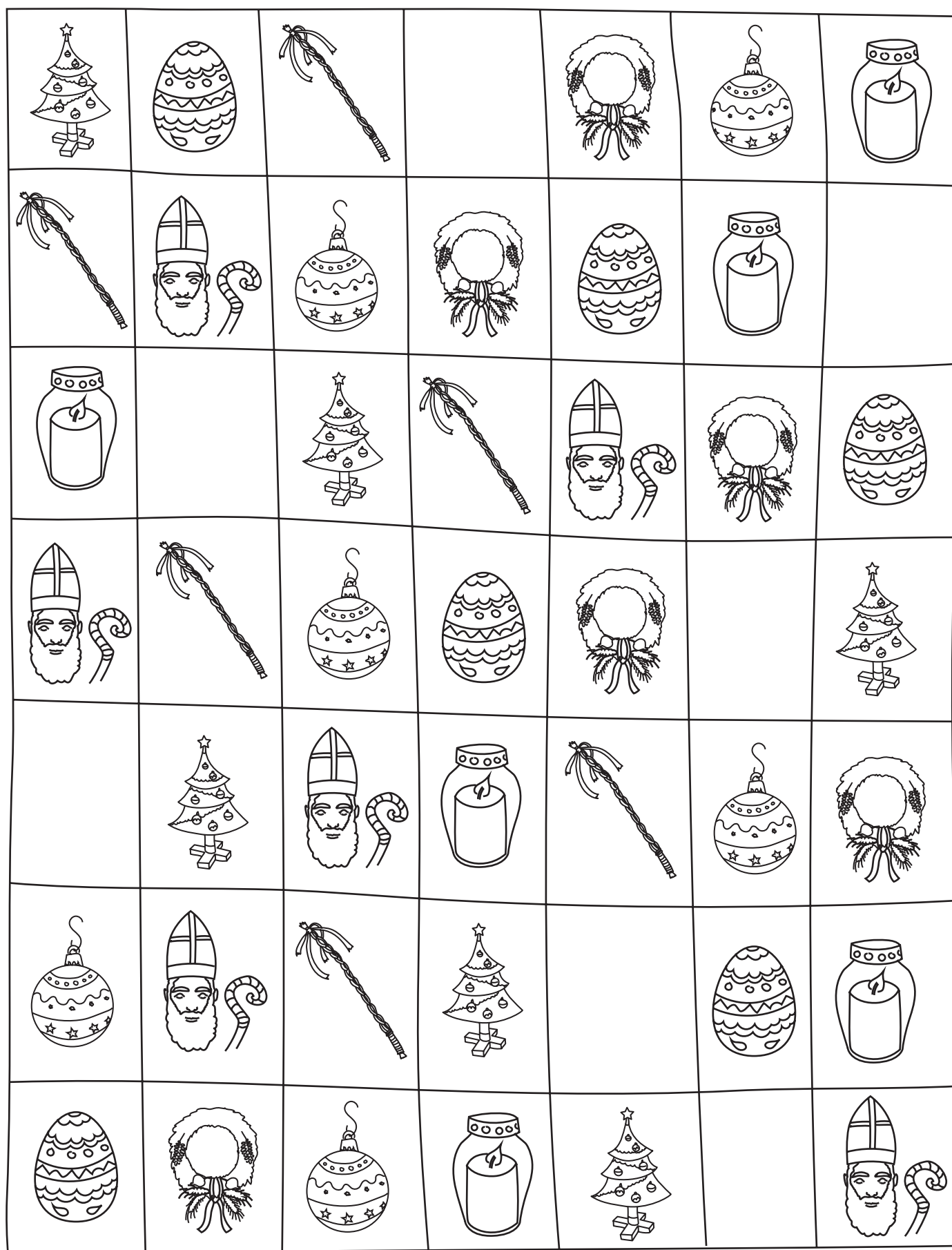

**Prahu ročně navštíví mnoho turistů z různých koutů světa.
Zkus zjistit, kdo se jako jediný dostane na Pražský hrad?**

**Znáš české tradice? Poznáš, o které se jedná,
a dokážeš doplnit chybějící obrázky?**

METODICKÉ LISTY – VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA (PL 12–18)

METODICKÝ LIST 1. ADVENT, VÁNOCE, TŘI KRÁLOVÉ

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Prvouka
Výukové metody a strategie:	výklad, brainstorming, moderování, řízená diskuse, kladení otázek, rozhovor, samostatná práce, vlastní výtvarná tvorba, prezentace, projektové vyučování
Časová dotace:	1–2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	seznámení se s českými vánočními tradicemi, vlastní výtvarná tvorba
Pomůcky:	pracovní listy (P12–16), pastelky či jiné výtvarné potřeby

Tipy:

- Metodika Bedýnky příběhů – Česko
- kniha Aleny Vondruškové: České zvyky a obyčeje
- kniha Činnosti ke svátkům a tradicím v předškolním vzdělávání: Od jara do léta
- kniha Moniky Janičatové, Marcely Cířhanové: Kreslíme, malujeme, tvoříme
- kniha a animovaný seriál Šárky Váchové: Chaloupka na vršku
- Pořad Naše tradice na ČT1
- kniha Hany Skálové: Ježíšek
- Adventní čtení, Cesta domů
- materiály ke stažení: Hvězdičkový kalendář na okno
- nápady na vánoční tvoření

Postup:

Povídáme si o tradicích spojených s obdobím adventu, o svátcích sv. Barbory, sv. Lucie, sv. Mikuláše a o Vánocích. Pokud jsou ve třídě děti z jiných zemí, porovnáme, jak se tyto (nebo podobné svátky) slaví tam.

Advent (z latinského adventus) znamená „příchod“ a dobu očekávání příchodu Ježíše (Spasitele) na svět. Přípravná doba na Vánoce trvá čtyři týdny před Štědrým dnem. Dříve byla doba adventní

zároveň dobou postu, kdy byly zakázány zábavy, svatby a hodování. V západní tradici je advent také dobou zklidnění. Odpovídalo to životnímu stylu našich předků, jejichž přirozeným rytmem byla intenzivní práce v době od jara do podzimu, kdy bylo nutné zvládnout veškeré zemědělské práce, a odpočinek v zimě, kdy se vykonávaly domácí práce jako draní peří, šití, pletení, předení, tkaní apod.

Novější adventní tradicí je adventní věnec, na němž se každou adventní neděli zapaluje svíčka, adventní kalendář či adventní trhy.

Vánoční koledy patří neodmyslitelně k adventnímu období.

Koledy byly odedávna neodmyslitelnou součástí „svatých nocí“. Původně měly především náboženskou tematiku a oslavovaly cestu do Betléma, narození Ježíška a starost o jeho život. V jejich obsahu však najdeme i náladu zimního času, přání dobra, zdraví a požehnání. Byly spojené s obchůzkou po domech – kdy dospělí i děti v předvánočním období za zpěvu koled obcházeli stavení a koledovali si o výslužku, kterou bylo nejčastěji jídlo.

Většina koled je lidového původu, autora tedy neznáme. Kouzlo Vánoc však bylo důležitým inspiračním zdrojem pro českou hudbu. Bohatství českých vánočních koled je zaznamenáno v českých kancionálech, které ovlivnily styl tzv. pastorel – drobných vánočních jedno i vícehlasých zpěvů s doprovodem smyčcových i dechových nástrojů. V pastorelách, které hojně skládali čeští kantoři, se prolínají prvky koled a světských lidových písní s umělou hudbou. Některé pastorely, zejména vánoční mše Jakuba Jana Ryby „Hej mistře, vstaň bystře“ patří dodnes ke stálému vánočnímu repertoáru. K poslechu je **ZDE**.

Z umělých vánočních písní je dnes asi nejznámější Tichá noc (německy Stille Nacht), kterou napsal básník Joseph Mohr, hudbu složil učitel Franz Gruber. Tato píseň, poprvé uvedena na Štědrý den roku 1818, z Německa pronikla nejen do celé Evropy, ale i do Japonska, na Havaj či do Afriky. V českém překladu zdomácněla i u nás – zde je k poslechu **Tichá noc** doprovázená ilustracemi Josefa Lady.

Mezi české nejoblíbenější koledy patří třeba tyto:

- **Jak jsi krásné neviňátko**
- **Půjdem spolu do Betléma**
- **Pásli ovce Valaši**

Dnes se v průběhu adventu zpívají i písně s vánoční tematikou, které už nutně nemusí být náboženského charakteru, ale s jejichž pomocí navozujeme magickou atmosféru vánočního klidu a pohody.

Sv. Barbora

4. prosince mají svátek všechny Barbory. Tento den je ve znamení jedné z křesťanských mučednic, svaté Barbory, patronky mnoha profesí – havířů, horníků, tesařů, architektů, řezníků či kuchařů, ale také ochránkyní týraných a opuštěných dětí. Barbořino světlo nechávali horníci hořet v den svaté Barbory v dolech, aby chránilo před smrtí a úrazy.

Tato světice žila v Nikomédii (dnešní Turecko) kolem roku 300, kdy byli křesťané pronásledováni a pro svou víru umírali. Podle legendy byla Barbora jediná dcera v rodině bohatého kupce Dioskura, zapřísáhlého odpůrce křesťanství. Tajně se seznámila s Ježíšovým učením a toužila žít podle něj. Její otec s tím ale nesouhlasil a nechal ji uvěznit v kamenné věži. Barboře se podařilo nechat se tam potají pokřtít, poté ale musela uprchnout. Když ji chytili, byla uvržena do vězení, kde velmi trpěla a nakonec byla pro svou věrnost víře zabita.

Podle legendy na jejích šatech po její smrti poté rozkvetla třešňová větvíčka, která se tam zachytila. Proto dodnes přetrvává stará tradice, kdy si 4. prosince řežeme větvíčky třešní, zvané „barborky“, které doma vložíme do vázy s vodou tak, aby nám do Vánoc pěkně rozkvetly. Dříve to dělávala svobodná děvčata, která pomýšlela na vdavky – dívky věřily, že které větvíčka do Vánoc vykvete, ta se příští rok vdá.

Po vesnici také dříve v tento den chodily „Barbory“ – dívky oblečené v bílých šatech, v jedné ruce s metlou, v druhé s košíkem nebo uzlíkem s dárky. Hodným dětem nadělovaly a nehodné vyšehtaly. Později „Barbory“ přestaly chodit po vsích, ale jejich tradice nadělování dětem zůstala. Děti si tak 3. prosince daly za okno talířek, na kterém našly druhý den nadílku od Barbory. Dnes už tento zvyk vymizel – nahradil ho o dva dny pozdější Mikuláš a na Barbořino nadělování se bohužel skoro zapomnělo.

Se svátkem svaté Barbory jsou také spojeny lidové pranostiky, jako například:

Jaké počasí na svatou Barboru, takové bude po celý advent.

Svatá Barbora bere dřevo ze dvora.

Svatá Barbora větry přivolá.

Barbora na ledu, Vánoce na blátě.

Je-li na den svaté Barbory jinovatka, urodí se hodně ovoce.

Sv. Mikuláš

Mikuláš má také svůj reálný předobraz. Byl to lidmi oblíbený řecký biskup, který vynikal svou štedrostí. Mikuláš se narodil kolem roku 250 v lykijském městě Patara (dnešní Turecko) v rodině zbožných a bohatých křesťanů. Po smrti rodičů rozdál velkou část svého majetku chudým. Aby unikl projevům vděčnosti, vydal se na pouť do Palestiny. V maloasijském městě Myra zemřel v té době biskup. Novým biskupem se měl stát ten, kdo jako první vejde následujícího rána do chrámu. Tím byl putující sv. Mikuláš, který se zpočátku vzpíral, ale nakonec biskupský úřad přijal a poctivě ho vykonával až do své smrti kolem roku 345. Jednou z nejznámějších mikulášských legend je ta o zadluženém otci a jeho třech dcerách, které chtěl poslat do veřejného domu, aby mu pomohly splatit dluhy. Když se to dozvěděl biskup Mikuláš, vhodil tři noci po sobě do ložnic dívek tolik peněz, že stačily nejen na dluhy otce, ale i na věno dcer.

Svatý Mikuláš se stal jedním z nejuctívanějších svatých v celém křesťanském světě. V českých zemích je patronem dětí, studentů, námořníků, rybářů, obchodníků, lékárníků a nespravedlivě postrestaných.

Mikuláš bývá zobrazován jako starý muž vyšší postavy s dlouhým bílým vousem. Je oděn do dlouhé bílé košile a dlouhého, zlatou nití vyšíváného biskupského pláště, většinou v kombinaci barev červená a bílá. Na hlavě má biskupskou čepici zvanou mitra, taktéž červené či bílé barvy se zlatým křížem vpředu. V jedné ruce drží dlouhou zlatou berlu (biskupskou hůl) a v druhé pak velký pytel s dárky.

Podle lidové víry svatý Mikuláš sestupuje každý rok 5. prosince navečer z nebe na zem, obchází lidské příbytky a spolu s čertem a andělem rozdává pamlsky a ovoce hodným dětem stejně jako uhlí a brambory dětem zlobivým. Světce doprovází anděl a čert – zatímco sv. Mikuláš vzbuzuje v dětech posvátnou úctu a anděl klid a pohodu, čert má nahnat uličníkům strach. Tato tradice se v České republice udržela do dnešních dní a je stále velmi živá.

ZDE je krátký animovaný film o svatém Mikuláši.

Sv. Lucie

Svátek svaté Lucie připadá na 13. prosince. Dřív se slavil jako nejdelší noc v roce neboli zimní slunovrat, od kterého se už noci začínají krátit. Proto se říká, že „svatá Lucie noci upije“. Křestní jméno Lucie znamená „světla“, „zářící“ (z latinského slova „lux“, což znamená světlo). Proto je tento svátek oslavou světla, které přichází po dlouhé noci. Svatá Lucie je historicky doložená postava, o jejímž životě se dodnes vypráví různé legendy. Žila ve 3. století a pocházela ze Sicílie z bohaté rodiny, rozhodla se zůstat svobodná a svůj majetek rozdala chudým. Byla velice zbožná a zemřela mučednickou smrtí, protože se nechtěla vzdát své křesťanské víry. Po své smrti byla prohlášena za svatou. Svatá Lucie se stala ochránkyní mladých dívek a žen a patronkou slepých, přadlen, švadlen, krejčích, kočích a dalších řemesel. Lidé se k ní modlili při očních onemocněních, bolestech v krku a infekcích.

K datu svaté Lucie se dříve vázala řada zvyků. Lidé věřili, že v předvečer Luciina svátku nastává jedna z nejtemnějších nocí, kdy se scházejí čarodějnice, aby škodily lidem. Lucie je před nimi měla ochránit. V mnoha českých i moravských vesnicích chodil 13. prosince průvod masek dům od domu. Hlavní postavou tohoto průvodu byla dívka, která představovala svatou Lucii. Byla oblečená v bílých šatech a na obličeji měla většinou masku s dlouhým zobákem. Doprovázely ji ženy, tzv. lucky, oblečené také v bílém. Lucky měly nahánět strach, proto měly také masku nebo si obličej pomazaly sádlem a moukou. Se svatou Lucií dále chodíval průvod, v němž byl kněz, poustevník, řezník, kominík, dráteník, krajanek, družičky a další. Někde chodila i Černá Lucie. Na den svaté Lucie byl zákaz předení a draní peří. Pokud by některá hospodyně zákaz porušila, Lucie by jí rozfoukala peří po světnici nebo zamotala nitě. Dalším zvykem bylo, že se v den svaté Lucie krmil dobytek speciálním těstem se zvláštním kořením, aby byla zvířata chráněna před určnutím. Také se schovalo stranou jedno poleno. Věřilo se, že pokud bylo tímto polenem zatopeno v krbu o Štědrém dnu, byl dům po celý příští rok ochráněn před čarodějnicemi či zlými duchy.

S dnem svaté Lucie jsou také spojené lidové pranostiky, jako například:

Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá.
Svatá Lucie noci upije, dne nepřidá, co slepice zívá.
Na svatou Lucii jasný den, urodí se konopí a len.
Umaže-li si Lucie šaty od bláta, bude si je po celý leden přepírat.
Svatá Lucie ukazuje svou moc, neb nám dává nejdelší noc.

ZDE je ke zhlédnutí dokumentární pořad ČT o sv. Barboře a sv. Lucii, který můžeme dětem pustit.

- 1) Povídáme si s dětmi a ptáme se jich *Jak si představujete Ježíška?* Poté rozdáme pracovní listy (PL12) a necháme děti svou představu Ježíškovy podoby nakreslit.
- 2) Ptáme se dětí *Jaké vánoční obyčeje znáte? Jak se na Vánoce připravujete? Co všechno děláte doma o Vánocích?* Povídáme si s dětmi o vánočních tradicích. Na závěr děti necháme na pracovní list (PL13) čtyři obyčeje ztvárnit.
- 3) Ve většině českých domácností se v předvánoční čas rozvoní vanilka a skořice. Povídáme si s dětmi *Jak se doma připravujete na příchod svátků? Pečete doma cukroví? A jaké druhy máte nejraději?* Poté děti nakreslí nebo namalují cukroví na pracovní list (PL14).
- 4) Rozdáme pracovní listy (PL15) a necháme děti zakroužkovat a vybarvit obrázky týkající se Vánoc.
- 5) Povídáme si o svátku Tři králové. *Děti, víte, kdo byli Tři králové? Víte, kam putovali a jak se jmenovali? Jak si je představujete? Viděl už někdo z vás každoroční pražský tříkrálový průvod?* Rozdáme dětem pracovní listy a necháme je tři krále zpodobnit (PL16).

Další tipy na tvoření s dětmi:

Úkol 1. Tříkrálová koruna z papíru

Pomůcky: čtvrtky A2 (430 x 610 mm), nůžky, barevné papíry, lepidlo, washi pásy, sešívačka

Postup:

- 1) Předem rozstříháme podél dlouhé strany papíru A2 na 3 pruhy (s výškou cca 15 cm). Připravíme potřebný počet pruhů.
- 2) Rozdáme dětem barevné papíry a washi pásy.
- 3) Obtočíme papírový pruh kolem hlavy každého dítěte. Měl by být asi o 5 cm delší než obvod hlavy. Zbytek děti ustříhnou.
- 4) Děti vystříhnou z horního okraje pruhu tvar koruny. Mohou stříhat od ruky nebo si nejdřív žádaný tvar předkreslit.
- 5) Korunu ozdobí washi páskami nebo nastříhaným barevným papírem. Dají se použít šikmé a vodorovné pruhy, geometrické vzory.
- 6) Korunu otočíme dětem kolem hlavy a konce podržíme ve správné velikosti. Sundáme korunu a konce několikrát prošijeme sešívačkou, aby držely u sebe.

Úkol 2. Třídni adventní kalendář z lepenkových ruliček toaletního papíru

Pomůcky: papírky s úkoly, papírky s napsanými čísly, ruličky toaletního papíru, krepový papír, nůžky, stužky, provázky, nálepky, washi pásy, lepidlo

Postup:

- 1) Předem připravíme lepenkový kruh s otvorem uvnitř a zalepíme ho krepovým papírem zelené nebo červené barvy; připravíme papírky s úkoly na každý den.
- 2) Rozdáme dětem ruličky toaletního papíru, krepový papír, nůžky a stužky.
- 3) Děti vloží lístky s úkoly do ruliček, zabalí každou do krepového papíru, zavážou stužkami a vyrobí různobarevné „bonbóny“.
- 4) Na „bonbóny“ nalepí samolepky nebo papírky s číslem.
- 5) Děti nalepí zabalené ruličky na lepenkový kruh a vytvoří adventní kalendář připomínající vzhledem novoroční věnec.
- 6) Ozdobí mašlí a pověsí na zeď.

Úkol 3. Vánoční ozdoby ze skla a samotvrdnoucí hmoty

Pomůcky: barevné zabroušené střepy skla, barevná skelná drť, barevné korálky, samotvrdnoucí keramická hmota, vykrajovátko, eurofolie nebo plastové podložky, miska s vodou, akrylové barvy, kulaté štětce, kelímek na kašičku, lepidlo Herkules

Postup:

- 1) Připravíme si a dětem rozdáme skleněné úlomky, střepy, drť i korálky a vybranou hmotu. Samotvrdnoucích hmot je více druhů a barev (bílá a terakotová).
- 2) Hmotu děti prohnětou v rukou, vytvarují placky (cca 7 mm) a pomocí vykrajovátek na vánoční cukroví vykrájejí různé figurky.
- 3) Po vykrojení brčkem vytvoří díрку na pověšení.
- 4) Kousky skla, drtě nebo korálků zamačkávají do hmoty. Hmota se chová jako plastelína, čím tenčí vrstva, tím křehčí objekt. Pokud bude hmota při práci schnout, děti si namočí ruce a výrobek navlhčí. Také vždy z hmoty ukrajují pouze kousky, se kterými budou aktuálně pracovat, jinak hmota na vzduchu tvrdne. Vodu a prsty mohou používat i při zarovnávání nerovností.
- 5) Když děti výrobek dokončí, nechají ho volně schnout na vzduchu, ne u radiátoru, protože při příliš rychlém schnutí se může hmota pokroutit. Během prvních hodin schnutí mokrý výrobek několikrát obrátí, aby zabránily případnému zkroucení.
- 6) Hmotu a sklo mohou k sobě také lepit. Jednou z možností je použití kašičky. V malém kelímku nechají rozpustit několik kousků modelovací hmoty na kašičku, kterou nanesou štětcem na požadované místo spoje jako klasické lepidlo. Tento způsob použijí pouze v případě, že mají mokré výrobky. Na lepení suchých výrobků použijí lepidlo Herkules.
- 7) Vysušené výrobky mohou libovolně barvit.
- 8) Hotové výrobky si děti zavěsí na provázky.

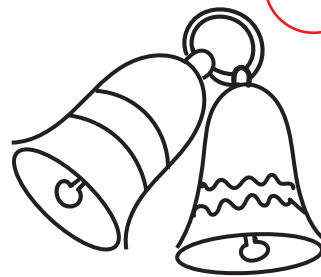
Hmoty se dají koupit v běžných výtvarných potřebách. Korálky z Jablonce nad Nisou objednáme přímo přes místní prodejce (např. bijoux-nonstop.cz).

Při výběru skleněných střepů je třeba dbát na to, aby šlo o střepy zabroušené. Ty koupíme přes internetové obchody ve speciálních prodejnách skla nebo v konkrétních sklárnách jako zbytkový materiál.

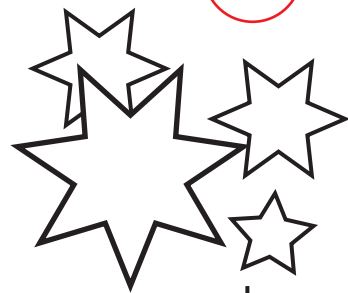

Nakresli, jak si představuješ Ježíška.

Nakresli 4 obyčeje, které dodržují lidé o Vánocích.

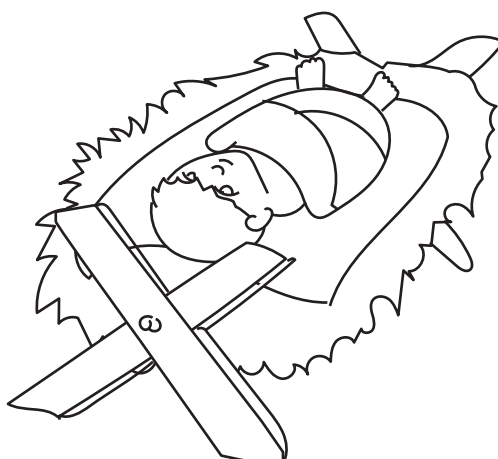
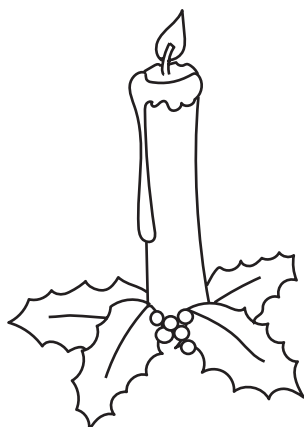
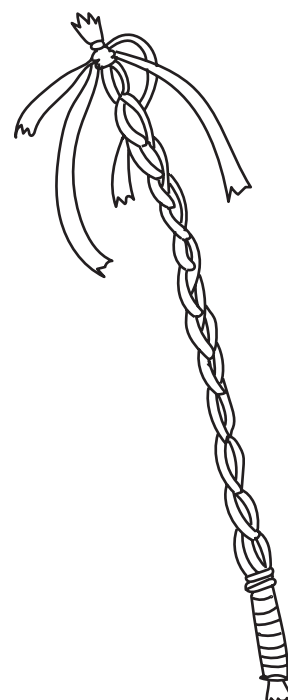
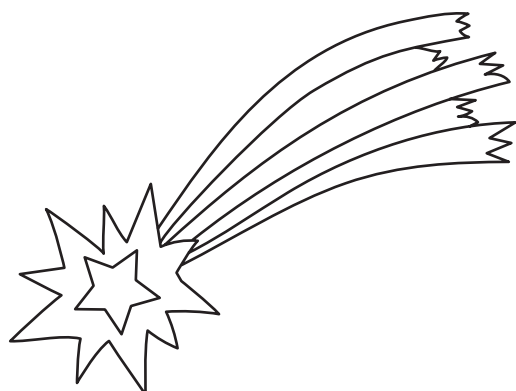
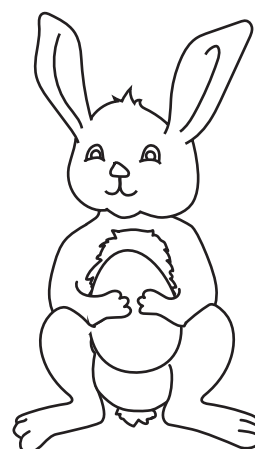
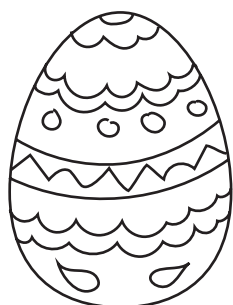
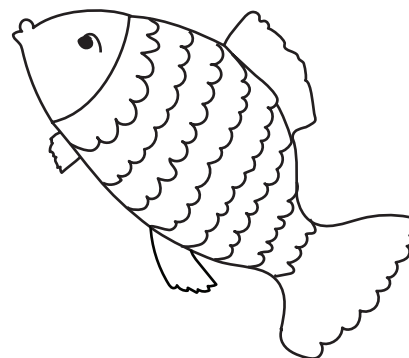

**Nakresli cukroví, které doma pečete
o Vánocích.**

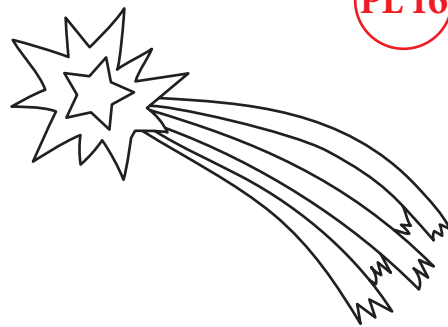

**Vyber správné obrázky týkající se Vánoc
a vybarvi je.**

**Nakresli, jak si představuješ
Tři krále.**

METODICKÝ LIST 2. MASOPUST

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Prvouka
Výukové metody a strategie:	brainstorming, moderování, řízená diskuse, kladení otázek, rozhovor, práce s textem, samostatná práce, vlastní výtvarná tvorba, prezentace, projektové vyučování
Časová dotace:	1–2 vyučovací hodiny (závisí na velikosti a složitosti výrobku)
Vzdělávací cíle:	seznámení se s tradicí masopustu, výroba masopustní masky
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule, výtvarné potřeby

Tipy:

- Metodika Bedýnky příběhů – Česko
- kniha Aleny Vondruškové: České zvyky a obyčeje
- kniha Činnosti ke svátkům a tradicím v předškolním vzdělávání: Od jara do léta
- kniha Moniky Janičatové, Marcely Cířhanové: Kreslíme, malujeme, tvoříme
- kniha a animovaný seriál Šárky Váchové: Chaloupka na vršku
- kniha Dagmar Šottnerové: Lidové tradice
- článek Jak se slavil strakatý Masopust
- výtvarné náměty

Postup:

- 1) Povídáme si s dětmi o masopustních tradicích a maskách.
- 2) Přečteme si o masopustu u nás.
- 3) Pro výrobu masek poté děti rozdělíme do skupin, nebo může každé pracovat samostatně.

Masopust neboli fašank

- Jeho začátek je vždy stejný – nastává po svátku Tří králů. Konec připadá na Popeleční středu a ta je závislá na datu Velikonoc.
- Slovo masopust znamená „opuštění masa“. Během těchto dní se mělo hodovat, veselit, hodně jíst a pít, aby se člověk připravil na čtyřicet dní půstu, které následovaly. Pořádaly se zabijačky, pekly se koblihy plněné meruňkovou marmeládou.

- Mezi hlavní masopustní masky patřily například medvěd, kobyla, slaměný, žid, strakatý a další.

Typické masopustní maškary:

Medvěd – je to nejstarší masopustní maškara. Masky bývala vytvořena z opravdové medvědí kožešiny – symbolizovala plodivou sílu.

Žid – maska byla oblečena do starých šatů, které byly pošity pestrými ústřížky látek. Žid měl dlouhý červený nos a dlouhý černý knír. Masky měla zahánět nečisté síly.

Strakatý – byl to typ šaška, který nosil veselý kostým plný pestrobarevných záplat. Na hlavě měl vysokou čepici zdobenou střapcem. Strakatý by měl mít na sobě tolik barev, kolik je dní v roce. Tato postava symbolizovala šťastný, veselý a pestrý rok.

Úkol 1. Vyrábění masky „strakatého“

Pomůcky: papírové tácky, čtvrtky A5, provázek, krepové různobarevné papíry, na vybarvení: **varianta A** – akvarelové pastelky nebo temperové barvy, štětec, kelímek s vodou, nůžky, lepidlo, **varianta B** – progressa

Postup:

- 1) Rozdáme dětem papírové tácky. Nůžkami vystříhnou dírky na oči.
- 2) Ze čtvrtky vystříhnou vysokou čepici.
- 3) Děti pomalují čepici a obličej (tácek). Budou se snažit vybarvovat pečlivě. Některé části můžou zvýraznit pomocí štětečku namočeného do vody – barva je tak sytější a dělá hezké efekty. Nechají uschnout.
- 4) Čepici ozdobí „střapcem“ z krepového papíru.
- 5) Přichytí sešívačkou k tácku čepice.
- 6) Opatří (asi v polovině) poutkem z provázku.

Úkol 2. Vyrábění masky z papírové tašky

Pomůcky: papírové tašky, krepové různobarevné papíry, fixy, provázek, barevné papíry, temperové barvy, štětec, kelímek s vodou, nůžky, lepidlo

Postup:

- 1) Rozdáme dětem papírové tašky.
- 2) Děti pracují v párech. Tašku nasadí kamarádovi opatrně na hlavu a fixou zhruba zaznamenají, kde jsou oči a pusa.
- 3) Sundají tašku, vystříhnou otvory a dle fantazie dokreslí a domalují obočí, řasy nebo velký úsměv.
- 4) Děti pomalují masku temperovými barvami. Nechají uschnout.
- 5) Přilepí „vlasy“ a „vousy“ z krepového papíru, provázku, „rohý“ a „uši“ ze silnějšího barevného papíru.

METODICKÝ LIST 3. VELIKONOCE (PL 17–18)

Technika:	Výroba jednoduché figurky z kukuřičného šustí
Mezioborové vztahy:	Prvouka
Výukové metody a strategie:	výklad, praktický nácvik výtvarné techniky
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Cíle:	seznámení se s českými velikonočními tradicemi, praktický nácvik výtvarné techniky
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule, výtvarné potřeby, pracovní listy (PL17–18)

Tipy:

- Metodika Bedýnky příběhů – Česko
- kniha Aleny Vondruškové: České zvyky a obyčeje
- kniha Činnosti ke svátkům a tradicím v předškolním vzdělávání: Od jara do léta
- kniha Moniky Janičatové, Marcely Cirhanové: Kreslíme, malujeme, tvoříme
- kniha a animovaný seriál Šárky Váchové: Chaloupka na vršku
- kniha Dagmar Šottnerové: Velikonoce
- kniha Evy Velebné: Lidové zvyky a obyčeje v křesťanském roce
- kniha Dagmar Šottnerové: Velikonoce
- kniha Vajíčko trošku jinak: Půvabné figurky z umělohmotných vajíček

Zvyky a tradice:

- www.velikonoce.nasesvatky.cz/tradice
- www.ceskevelikonoce.cz
- www.milujivelikonoce.cz/cs/temata/show/zvyky/121-velikonocni-zvyky-a-tradice

Velikonoce v jiných zemích:

- Zvyky a pověry velikonoční

Nápady na velikonoční tvoření:

- www.vytvarne-potreby.eu/nase-novinky/velikonocni-tvoreni-a-inspirace
- www.dante.cz/blog/velikonocni-tvoreni
- <https://www.bydlimekvalitne.cz/kraslice-na-posledni-chvili-pouzijte-koralky-bavlnku-nebo-ubrousky>

Postup:

Povídáme si o tradicích spojených s Velikonocemi. Pokud jsou ve třídě děti z jiných zemí, porovnáme, jak se tyto (nebo podobné svátky) slaví tam.

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanské svátky. Mají připomínat umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista, které mělo nastat tři dny po jeho ukřižování. Velikonoce jsou svátkem pohyblivým, připadají každý rok na jiné datum – na neděli po prvním jarním úplňku.

V češtině jsou Velikonoce pojmenovány po Velké noci, během níž byl Ježíš vzkříšen. Noc z Bílé soboty na Velikonoční neděli byla od pradávna považována za největší noc v církevním roce. Církevní příprava na Velikonoce začíná už na Popeleční středu a trvá čtyřicet dní až do Velikonoční neděle, před kterou je Zelený čtvrtek, Velký Pátek a Bílá sobota. Pro věřící to bývá období půstu a odříkání. Velikonoce jsou ale také svátky jara, které oslavují probouzející se přírodu a nový život.

Velikonoční zvyky a tradice jsou pestré a liší se podle oblastí, prolínají se v nich křesťanské a pohanské tradice. V České republice je nejznámější velikonoční tradicí pomlázka, barvení a zdobení vajec a také hodování.

- 1) S dětmi si povídáme o velikonoční tradici zdobení vajíček. Poté jim rozdáme pracovní listy (**PL17**) a necháme je ozdobit kraslicí podle vlastního uvážení.
- 2) Rozdáme pracovní listy (**PL18**) a necháme děti zakroužkovat a vybarvit obrázky týkající se Velikonoc.

Úkol 1. Velikonoční kraslice

Pomůcky: čtvrtky A4, veliká šablona vejce, progressa, tuš (různé barvy), špejle, barevné papíry, lepidlo, nůžky, mašličky

Postup:

Varianta A:

- 1) Na čtvrtku (doprostřed) obkreslíme pomocí šablony vejce.
- 2) Vejce obtáhneme tuší – barvu zvolíme dle vlastního výběru.
- 3) Pomocí geometrických pravidelně se střídajících tvarů ozdobíme vejce.
- 4) Tvary pečlivě vybarvíme.
- 5) Na vršek či spodek vejce přilepíme barevnou mašličku na dozdobení.

Varianta B:

- 1) Na čtvrtku (doprostřed) obkreslíme pomocí šablony vejce.
- 2) Vejce obtáhneme tuší – barvu zvolíme dle vlastního výběru.
- 3) Barevnou tuší si uděláme svislé nebo podélné čáry, které nám vejce rozdělí na několik dílků.
- 4) Z barevného papíru vystříháme různé geometrické tvary, které pravidelně lepíme do jednotlivých dílků vajíčka.

Úkol 2. Zdobení kraslic ubrouskovou technikou

Pomůcky: vejce (polystyrenová, plastová nebo vyfoukaná a vysušená), lepidlo Herkules, štětce, kelímky na lepidlo, barevné ubrousky se vzory květin, zvířátek nebo s jednoduchými velikonočními motivy

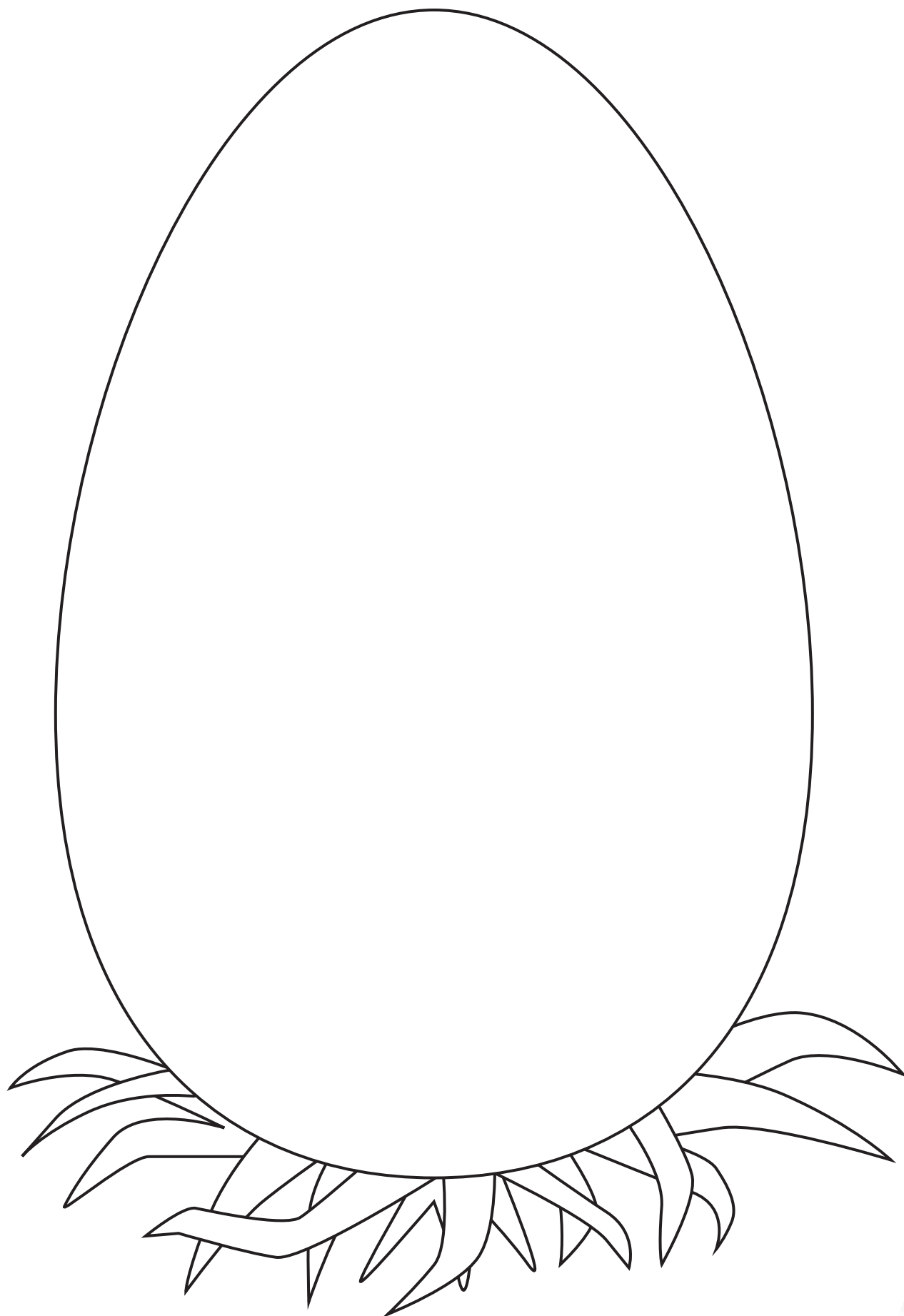
Postup:

- 1) Děti si vezmou barevné ubrousky a vystříhnou jednotlivé motivy. Z ubrousku použijí jen barevnou vrchní vrstvu.
- 2) Lepidlo si lehce naředí vodou a nanесou štětcem na kraslici.
- 3) Potom jej přilepí a opatrně přetřou lepidlem. Vysuší.

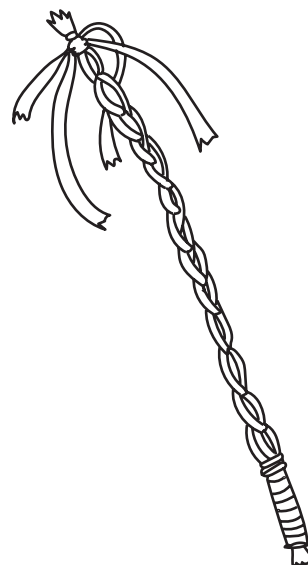
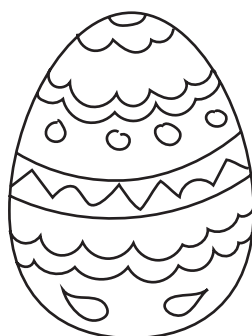
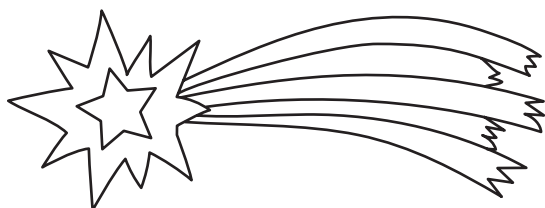
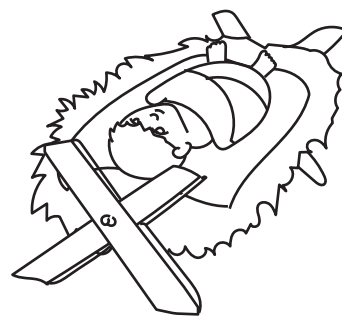
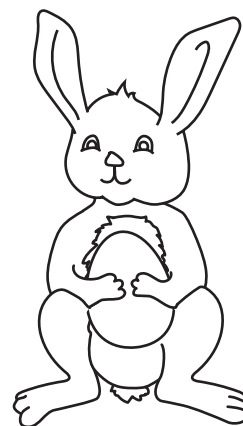
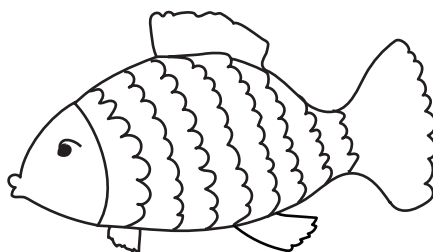
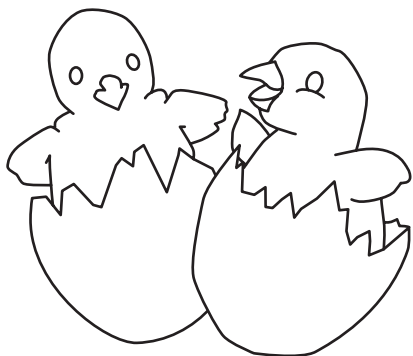
Ozdob si podle fantazie vlastní kraslici.

**Vyber správné obrázky týkající se Velikonoc
a vybarvi je.**

METODICKÉ LISTY – ANGLICKÝ JAZYK (PL 19)

Mezioborové vztahy:	Další cizí jazyk
Výukové metody a strategie:	výklad, čtení, řízená diskuse, kladení otázek, rozhovor, práce s textem, projektové vyučování
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	procvičování slovní zásoby anglických podstatných jmen a sloves spojených s pohádkou O Smolíčkovi
Pomůcky:	pracovní listy (PL19), tabule nebo interaktivní tabule, psací potřeby

Postup:

Aktivita 1

- 1) Společně si přečteme s dětmi pohádku „O Smolíčkovi“ v českém jazyce i anglickém jazyce. Odkaz na pohádku je [TADY](#).
- 2) Zopakujeme si s dětmi anglické výrazy pro barvy. Potom jim rozdáme pracovní list (PL19) a necháme je podle návodu vybarvit obrázek k pohádce.

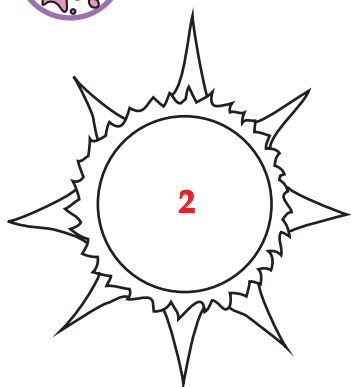
Aktivita 2

- 1) Před čtením pohádky „O Smolíčkovi“ si s dětmi ukážeme obrázky hlavních postav – jelena se zlatými parohy „deer Golden Antlers“, Smolíčka „Smolichek“ a jeskyněk „wood maidens“. Slova se společně naučíme a popř. napíšeme na tabuli jako vizuální podporu. Poté ke slovům přiřadíme společně s dětmi nějaký zvuk či pohyb – např. znázornění parohů, tlesknutí, zvednutí ruky atp. Pokaždé, když děti v pohádce dané slovo uslyší (ukážeme jim obrázek), pohyb/zvuk zopakují. Obtížnost se dá stupňovat – můžeme postupně přidávat další jednoduchá slova, která se v pohádce opakují – např. dveře „door“, prst/y „finger/s“, otevřít „open“ apod., a přiřadit k nim gesta.
- 2) Společně si přečteme s dětmi pohádku „[O Smolíčkovi](#)“ v českém i anglickém jazyce a děti reagují na vybraná slova gesty či zvuky, čímž trénují porozumění ze sluchu.

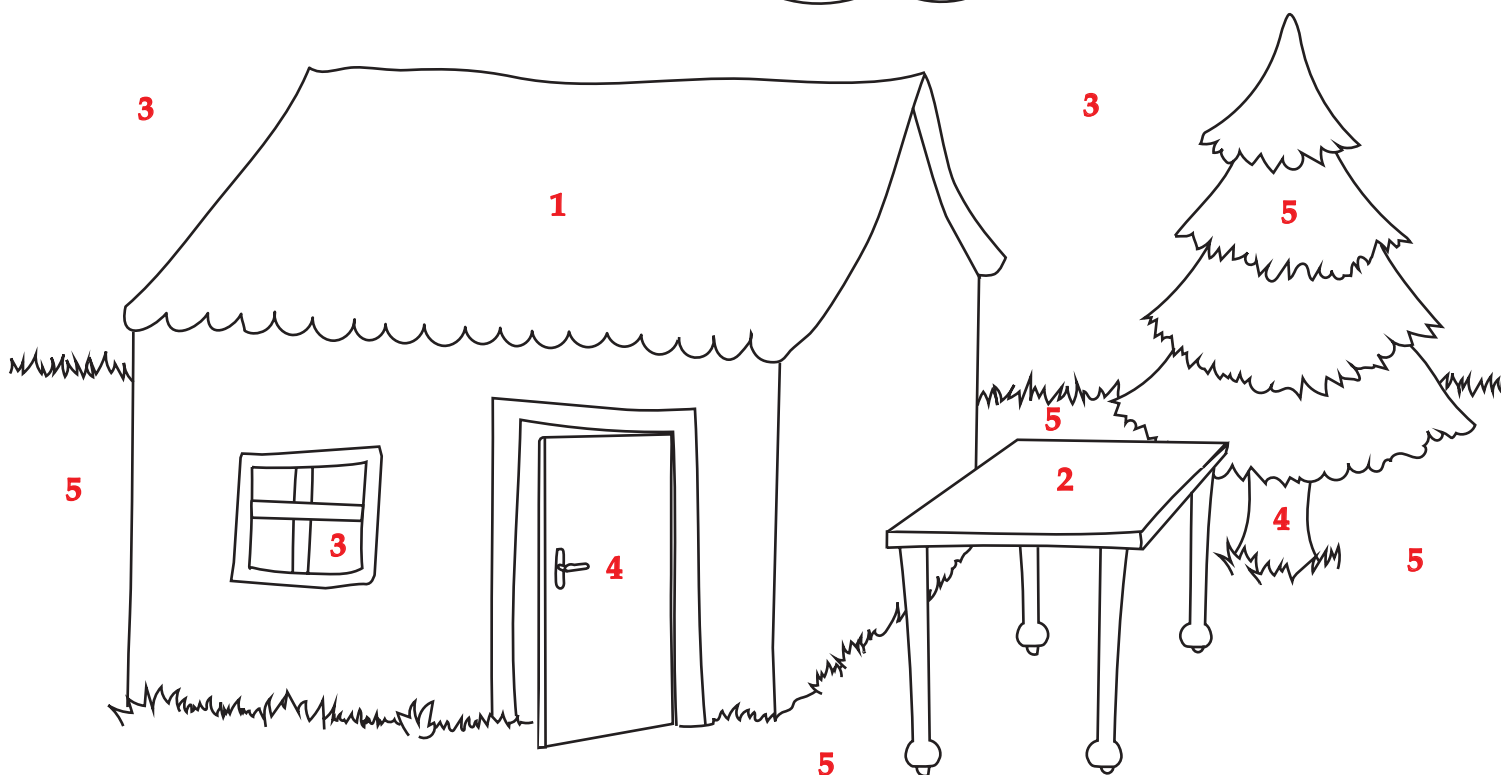
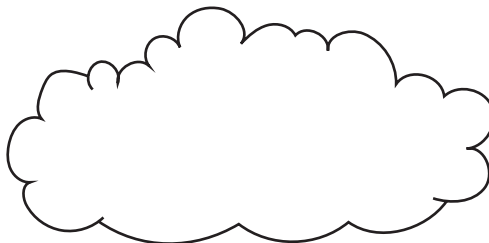

Podle návodu vybarvi obrázky k pohádce.

3

1
red

4
brown

2
yellow

5
green

3
blue

METODICKÉ LISTY – HUDEBNÍ VÝCHOVA (PL 20)

Mezioborové vztahy:	Další cizí jazyk
Výukové metody a strategie:	výklad, čtení, řízená diskuse, kladení otázek, rozhovor, práce s textem, poslech, zpěv
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	seznámení se s českou hymnou a lidovými písněmi
Pomůcky:	pracovní list (PL20), počítač s funkčním zvukem nebo interaktivní tabule

Postup:

1) Zeptáme se dětí *Znáte českou hymnu? Jaká je to skladba, čím je výjimečná? Jakou má funkci, při jaké příležitosti se hraje?*

Česká hymna *Kde domov můj?*, jak ji známe teď, je pouze první slokou z písně ze hry Josefa Kajetána Tyla *Fidlovačka*, aneb *žádný hněv a žádná rvačka*. Hudbu složil František Škroup.

2) Poslechneme si s dětmi hymnu a zkusíme si zazpívat první sloku.

Česká hymna v souboru mp3 ke stažení je [ZDE](#).

3) Zeptáme se dětí *Jaká je vaše oblíbená lidová písnička?* Poté se společně naučíme písničky *Andulko šafářova*, *Na tom pražském mostě* nebo *Ach synku, synku (PL20)*.

Text písně Kde domov můj? (obě sloky)

Kde domov můj,
kde domov můj?
Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalinách,
v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled!
A to je ta krásná země,
země česká, domov můj,
země česká, domov můj!

Kde domov můj,
kde domov můj?
V kraji znáš-li Bohu milém,
duše útlé v těle čilém,
mysl jasnou, vznik a zdar,
a tu sílu vzdoru zmar?
To je Čechů slavné plémě,
mezi Čechy domov můj,
mezi Čechy domov můj!

Nauč se české písničky.

Andulko šafářova

G D7 G D7 G

1. Andulko šafářova, husičky nemáš doma.

D7 G D7 G

Husy jsou v ječmeně, Andulko, vyžeň je!

D7 G D7 G

Vyžeň je z ječmene ven, dřív než bude bílej den.

2. Já bych je ven vyhnala, jen kdybych se nebála.

Paňmáma lehce spí, jak se hnu, všecko ví!

Já nesmím z komůrky ven, dřív než bude bílej den.

Na tom pražském mostě

A

1. Na tom pražském mostě, rozmarýnka roste,

D A E A

žádnej ji tam nezalejvá, ona sama roste,

D A E A

žádnej ji tam nezalejvá, ona sama roste.

2. Já tam tudy půjdu, zalejvat ji budu,

ona se mi zazelená, já ji trhat budu,

ona se mi zazelená, já ji trhat budu.

Ach synku, synku

Byla to jedna z nejoblíbenějších písniček našeho prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

C G7 C A7

1. Ach synku synku, doma-li jsi? Ach, synku synku, doma-li jsi,

Dmi G7 C Ami Dmi G7 C

tatíček se ptá, oral-li jsi, tatíček se ptá, oral-li jsi.

2. |: Oral jsem oral, ale málo :|

|: Kolečko se mi polámalo :|

3. |: Když se ti zlámalo, dej ho spravit :|

|: Nauč se synečku, hospodařit :|

METODICKÉ LISTY – TĚLESNÁ VÝCHOVA

POHYBOVÁ HRA – PLETEME POMLÁZKU

Mezioborové vztahy:	Prvouka
Výukové metody a strategie:	pohybová hra, skupinová aktivita
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	trénink týmové spolupráce a kooperace, trénink motorické obratnosti, trénink vizuální paměti a představivosti
Pomůcky:	provazy podle počtu dětí, ideálně v různých barvách

Postup:

- 1) Zeptáme se dětí, jestli vědí, jak se plete pomlázka, jestli ji už někdy pletly. Pak jim ukážeme obrázek a vysvětlíme postup.
- 2) Připravíme si provazy podle počtu dětí. Děti rozdělíme do týmů tak, aby v každém týmu byl nejlépe stejný počet členů.
- 3) Každému dítěti v týmu přiřadíme jedno číslo a do ruky dáme provaz. Např. pokud bude v týmu 6 dětí, každé dítě dostane jedno číslo od 1 do 6. Pokud bychom měli provazy různě barevné, úkol to dětem usnadní.
- 4) Všechny provazy jednoho týmu svážeme na jednom konci dohromady. Zavázaný konec můžeme držet nebo ho přivázat k žebřinám.
- 5) Děti postavíme vedle sebe tak, aby posloupnost navazovala (1–2–3–4–5–6) a provazy byly napnuté.
- 6) Děti mohou začít plést pomlázku, úplně stejně jako tu z proutků. Např. (v každém týmu bude 6 členů) – 1 se musí vrchem dostat mezi 5 a 6, podlézt 5 a 4, aby se dostala mezi 3 a 4. To samé udělá 6 na druhé straně. Vrchem se dostane mezi 2 a 3, podleze 3 a 1 a postaví se mezi 1 a 4.
- 7) Tímto způsobem budou plést děti pomlázku tak dlouho, dokud jim stačí délka provazů.
- 8) Děti se po celou dobu pletení nesmí pustit svého provazu.
- 9) Vyhrává tým, který uplete svou pomlázku nejrychleji a nejlépe.

Postup pletení pomlázky

